

Szeged tanácsi iskoláiban:

Közel 6 millió forint a pedagógusok bérrendezésére

Differenciálások, szakmai pótlék

Jelentős, a szegedi tanácsi nevelési intézményekben dolgozó 1200 pedagógust érintő értekezlet zajlott le hétfőn, késő délután Szegeden, a Tömörkény gimnáziumban. Kovács József, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője tájékoztatta az igazgatókat a bérrendezés általános alapelveiről, az egyes intézmények közötti differenciálásról. Amikor Kovács Józsefet hivatalában kerestül fel, már arról is beszámolhatott, hogy néhány iskolában felkészülten várták a fejleményeket, a június 25-i határidőt jóval megelőzően, már a napokban kihirdették az új béreket, pótlékokat. Szeged tanácsi iskoláiban a pedagógusok bérfejlesztésére fordított éves keret 5 millió 613 ezer forint, a havi keret 467 ezer 750 forint, a nem pedagógusoknak évente 961 ezer forinttal, havonta 80 ezer forinttal többet fizetnek ki.

A bérrendezés végrehajtásához készült irányelvet szerinte valamennyi pedagógus fizetését emelni kell. Ennek mértéke a képesített pedagógusoknál 12

százalék, de havi 200 forintnál nem lehet kevesebb. Az osztályfőnöki pótlék megállapítása után fennmaradó keretben a pedagógusok mennyiségi és minőségi munkájának — egyéni mérlegelésen alapuló — anyagi elismerésére kell felhasználni. Előnyben kell részesíteni az eredményes nevelőtevékenységet folytatókat, akik az ifjúsági mozgalomban, a klubok, szakkörök munkájában, a honvédelmi nevelésben kitűntek kollégáik közül. Magasabb törzsfizetést kell megállapítani a hatékonyabb politikai és szakmai továbbképzésre, és kívánatos magasabb bért adni a hiányszakos pedagógusoknak is, ha munkájukat magas színvonalon látják el. A differenciálás során ugyancsak figyelembe kell venni a fizikai dolgozók gyermekeinek tanulmányait különösen támogató nevelőket.

— A különböző típusú iskolák között a művelődési osztály is differenciál, az azonos típusúak között nem — tájékoztató Kovács József. — Természetesen a

speciális intézményekben: nevelőotthonoknál, gyógy-pedagógiai iskolákban, középiskolai kollégiumoknál a pótlékok emelésére is adunk kereteket. Nagyobb emelkedés a nevelőotthoni pótléknál lesz, 50 százalékos, ami a nevelőknek 150 forintot jelent. Meg kell jegyeznem, ezt az emelést szeptember 1-től terveztük kormányunk, mi június 1-re hoztuk előre. A szakközépiskoláknak ajánlottuk, hogy a lebontott keretből emeljék a szakmai (műhelyfőnöki, műszaki) pótlékokat, általában abból a megfontolásból, hogy végre sikerüljön felszámolni a mérnök-tanárok hiányát.

— Szeged specialitásait tekintve, nem változtattunk a területi pótlékon. Eddig Mihályteleken volt, marad is, de emelést nem tervezünk, mivel a területi jelleg Szegeden nem olyan jelentős. Inkább az alapber növelésére javasoljuk fordítani itt is a kereteket. Egyelőre nem változik a 140 forintos napközis pótlék, de a jogszabályok alapján tervbe vettük az étkeztetést szervező pedagógusok külön pótlékát. Ez a pénz minimálisan 100 forint lesz, illetve az étkező tanulók számától függ — ez a tervünk az itteni vezető tehermentesítését célozza. Nem bontottuk le az igazgatók, önálló gazdasági vezetők, szakfelügyelők, vezető övönök és az üres, illetve átmenetileg üres állások várományosainak bérfejlesztését — központosilag tartjuk vissza, mi állapítjuk meg.

A tanácsi nevelési intézmények igazgatóinak június 25-ig kell kidolgozni iskoláikon, intézményeiken belül az új béreket, és közölni munkatársaikkal. Ezt követően felterjesztik a művelődésügyi osztályra, végrehajtásra. Meg kell jegyezni, hogy a művelődésügyi osztálynak joga van felülvizsgálni az új béreket, hogy ezek megállapításánál kizárják a szubjektív szempontokat, a törvénysértést. Ha ilyen előadódhatna a személyi besorolásknál, a művelődési osztály ajánlhatja az igazgatóknak, konzuáltalanak ismét a helyi párt-, szakszervezeti szervekkel, iskolatanácssal, Vita esetén a művelődésügyi osztály a városi szakszervezeti bizottsággal közösen alakítja ki végleges állásfoglalását. A felterjesztés utáni adminisztrációs és a formailag szükséges határozatok meghozatala előreláthatóan július 10-re fejeződik be, a munkálatokhoz azonban kéri az iskolák segítségét is, mivel a művelődésügyi osztályon négy példányban közel 5 ezer besorolási értesítőt kell elkészíteni.

Készülődés a vásárra

Új termékek és kiállítók

A Szegedi Ipari Vásár az idén mindenképpen jelentős sorsfordulóhoz érkezett: a Marx téren, a korábbinál jobb helyen mutathatják be termékeiket a kiállítók. A hazai kiállítók — főként a belföldi keresletre termelő üzemek, gyárak — mindenképp felismerik a szegedi vásárra számukra rejlő lehetőségeket, mivel a Budapesti Nemzetközi Vásár elsősorban a külfölddel való randevühely lett.

Bizonyosság erre az a néhány új kiállító, aki az idén először nevezett. A vásárhozban lezajló tárgyalásokból az is kiderült, hogy az említett üzemek képviselői, vezetői nagy várakozással tekintenek az idei kereskedelmi lehetőségekre.

A Székesfehérvári Videoton Gyár hagyományai szerint reprezentatív bemutatóval készül: elhozza az „Elektron” tévécsaládját, korszerű, kis súlyú, nagy vételképességű táskarádiót, s hangtechnikai berendezéseit. Nem jön viszont az Orion, de hogy a székesfehérváriak mégse maradjanak versenytárs nélkül — jelentkezett a Budapesti Elektroakusztikai Gyár. Mint megtudtuk, a BEAG-pavilon sok újdonsággal várja majd látogatóit. Például azokkal a világ-színvonalon álló hangerősítőkkel, elektronikus oktatógépekkel — amelyekkel a BNV-n is szép sikert aratott. Külön figyelmet érdemel a mindennapi életben jól használható hangos telefon, amely a helyi hálózat terhelése nélkül nagy segítséget nyújt az irodai, üzemi összeköttetések megteremtéséhez, korszerű diszpécser-szolgálat megszervezéséhez. A BEAG szakemberei elmondták, hogy Szeged egyetemi — iskolai jellegű gondolat, ezért kívánják propagálni korszerű, audio-vizuális oktató eszközöket.

Talán a legnépesebb mezőny a vas- és fémiparban lesz. Az eddig megismert, több tucat kiállító mellett az idén először jön Szegedre a Miskolci Vasipari Vá-

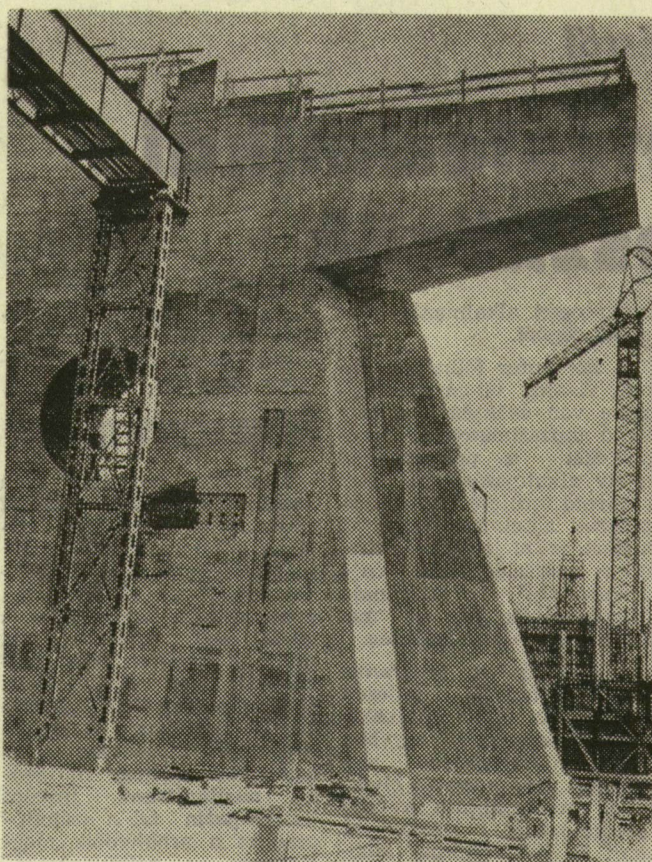
lalat, a Mosonmagyaróvári Fémcsatlógyár, a Szekszárdi Vasipari és a Nagykanizsai Fémipari Vállalat. A miskolciak nagyon praktikus gyermekkosci típusokat, gyermek járókákat, a szekszárdiak a közkedvelt hőcsöves olajkályhák továbbfejlesztett változatait, a nagykanizsaiak pedig víz-tisztító berendezéseiket állítják ki. Az Autófény — Szegeden jól ismert — kávéfőzőinek szintén akad versenytársa, hiszen az idén először a MOFEM is bemutatja egyszerű, mégis üzembiztos, jó hatástokú főzőjét.

Örvendek, hogy növekszik a bútorok és az élelmiszeripari kiállítók száma is. Újabbban a Zalai Bútorgyár nevezte be közkedvelt Adria szoba, valamint több más üllőgarnitúrát. A Szegeden szintén először szereplő Heves megyei AGRIA bútorgyár pedig barokk, faragott-kárpitozott stílbútorait szerepelteti. Mellette találjuk majd a Tisza Bútorgyár, valamint a Szegedi Bútor-szövetkezet reprezentatív irodabútorait, otthoni garnitúráit.

A szegedi vásár egyik legszínvonalasabb kirakatát az élelmiszeripar rendezi évről évre. A szegedi szalámi- és konzervgyár, a paprikafeldolgozó termékeiből most is teljes keresztmetszetet kapunk. Csak örülni lehet, hogy a Csongrád megyei Tejipari Vállalat, valamint a Nagykőrösi Konzervgyár szintén bevezetett az élelmiszeripari bemutatóra. A nagykőrösi példál különleges minőségű befőttet, dzsemeket és a sajnos, nyáron sokszor hiánycikkné számító izletes, gyümölcslevek széles választékát mutatja be.

Az idén még szervezetesebb, szakszerűbb lesz a kapcsolatteremtés. A jó néhány nagy- és kiskereskedelmi vállalat, a KONZUMEX Kiskereskedelmi Vállalat mellett a Magyar Kereskedelmi Kamara ugyan-csak képviselést létesít.

Mathó István

A vízlépcsőn fölfelé

Az Alföld tengeret követel látszott ki a gödörből. A régiak ma is úgy mondják, egy ideig ott volt eltemetve Aba Sámuel magyar király, azért lett Királyhalom a domb neve. Szóba hozzák azt is, hogy Debrecenben a nagyvásárral egy öregember meg akarta venni az abádi-aktól a Királyhalomot, mert kutatni, ásní akart a kincs utáni. Merthogy a halom belsejében található a királyi kincseskamra. A Pap-halomról is szokták mondani, ott van Aba Sámuel ideiglenes sírja.

S most jövőjét éli, építi, formálja a táj. A Tisza II. A nép még semmit sem látott az eljövendő nagy vízből, a boldogságosabb világból, de már találóan elnevezte Kisbátalonnak, alföldi tengernek.

De ne essünk annyira Kisköré. Heves megyében található. A Tisza másik partján mindjárt Abádszalók. E tájra jellemző a kevés csapadék, a nagy fénybőség és az északi szél uralma. Az ország legszárazabb területe. Kevés a csapadék, évente 500–530 milliméter. Negyven év átlagában Tiszafüreden 557, Kiskörén 543, Kunhegyesen 525, Kunmadarason 539 milliméter mérték. A földek mindig szomjazzák itt az esőt. A földhöz ragadt, földbe temetkezett jobbágyság, földmunkások pedig az emberibb életet. Történelmi a táj. Nemcsak a mondák, a szájról szájra örökölt mesék, elbeszélések vallanak róla, hanem történelmi leletek is. Abádszalókon a Királyhalom tetején nem is olyan rég hatalmas eperfa volt. Egyszerre csak elszűlt a földben úgy, hogy a hegye

rejtett ki a gödörből. A régiak ma is úgy mondják, egy ideig ott volt eltemetve Aba Sámuel magyar király, azért lett Királyhalom a domb neve. Szóba hozzák azt is, hogy Debrecenben a nagyvásárral egy öregember meg akarta venni az abádi-aktól a Királyhalomot, mert kutatni, ásní akart a kincs utáni. Merthogy a halom belsejében található a királyi kincseskamra. A Pap-halomról is szokták mondani, ott van Aba Sámuel ideiglenes sírja.

A föld vall. Abádszalók területe is az ösközösség óta lakott hely. Elszedett hulladékokban neolitikus cserépedény-töredékeket találtak. A mocsaras, akkor még vízben bővelkedő vidéken kezdetleges földművelést folytattak. A szkiták korból is maradtak fenn emlékek.

A Kunságban külön története van. Kunmadaras, Kunhegyes, Karcag, Kisújszállás, Kenderes — a hajdani kun település Kolbaszék, többszöri elpusztulás után is „lábra kapott” és végleges otthonnal szolgált a mokány kis kunoknak.

A ma is használatos dűlőnevek szintén történelmet sugallnak: Szánombánom, Punahalom, Szil, Szalóki Gyócs, Tomaj, Aranyos, Félixmajor, Lászlomajor, Varjas, Paphalom, Homok, Kecskés, Kisgyócs, Nagygyócs. Ösdióktól fogva az agrárjelleg uralkodott itt. Sem bányakincsek, sem számottevő iparral nem rendelkeztek a falvak, jószerivel a földek fölött, urakból is elég. Az Orszáki, gróf Nemes János — akinek birtokán az első

pofont kaptam — Szapári gróf birta a legjobb földet. Egy többek között Tomajt, Aranyost stb. Azokból az időkben származó emlékek még fellelhetők a hajdani cseledházak, a négyeskonyhák, a kukastanyák, a kukaspajták. És a kápolnák is, meg a kastélyok. Nemes gróf törődött az őseivel, apját és lánytestvérét Tomajon egy dombra emelt kápolnába eltemette. A történelem vihara elsöpörte erről a tájról Szapári grófát egyetemben, a megmaradt kápolna roncsai még meredeznek az égre. A kriptá beomlott, iskolás gyerekek játszódtak környékén nyaridőben. Tavaly Svájból hazatért Nemes gróf, annyi év után először, és felkereste a családi birtokot, a családi sírhelyet. Ellátogatott a parókára is, felelősségre vonta a papot, hogyan feledkezhetett meg róla, a kápolnáról, a családi sírhelyről. Vörösnak, kommunisznak becézte.

Bizony, bizony elszorult a szíve, amikor látta, hogy mennyit változott a táj. Rá se ismert. A megérett nagyüzemek, fejlett eszközállománnyal, vagyonnal rendelkeznek. S mindjárt a szomszédban épül Magyarország, sőt Európa egyik legnagyobb vízgazdálkodási beruházása, a kisköréi Tisza II. A vízlépcső, ami egyszer s mindenkorra eltörli e tájból a szegénységet, az esőre váró reménykedéseket, megváltoztatja a mikroklimát, bőven, termő földekké varázsolja a hajdani bibicokocogókat, s gazdagabbá, boldogabbá a földművelőket.

A táj elárulja az embert. A növények, a házak, a természet kultúrák beszélnek. Egy időben itt, kevéssel a felszabadulás után boldog-boldog-talan rizst termelt. Beütött az első esztendő, a gyerekek százakkal játszódtak a porban. Aztán jött a betegség, a brunzone, s elvitte a termést, elvitte a kedvet is. Néhány esztendőig még az elárvult, elhagyott kulákkövidéken próbálkoztak némelyek, de lassan-lassan abbahagyták. S maradt minden, a hagyományos, megokott formák között kukorica, cukorrépa, kalászosok. A nagyüzemek létrejöttével — itt alakultak az első, rizses szövetkezetek — megerősödött néhány új kultúra is megismert: szőlő, gyümölcs. Így Nemes gróf hajdani földjén is, Tomajon dinnye, szőlő diszlik. De a táj még mindig nem annyira intenzív, mint a dunántúli, vagy a Szeged környéki. Kemények, szikarak az itten boldogulók, s most már két kézzel, szívvel-lelkel belenőttek a történelembe. Gyárakat, üzemeket telepítenek maguknak, Tiszafüreden, Kunhegyesen, most pedig tengeret.

Kisköré kis falu. De már a Tisza II. formálja. Mőgékonnyak, lüktetőek a napok. A fodrászüzlet hétköznap is tele, a Tiszagyöngye kisvendéglő szintén. Teherautók dűbörögnek át a falu főutcáján, hajnaltól késő estig, megállás nélkül. Itt minden építkeznek. Az ember is. Aki eljárt messzi vidékre, most hazahívta a készülő vízlépcső, a nyugodt, biztos megélhetés. A nádfedeles házak szomszédságában egyre-másra épülnek az újak, vagy csinosodnak a régiak. Jobban telik. Az építkezés anyagi erővé vált a faluban. S mindez még csak a kezdet. Olyan, mint a kép, amit legelőször is, távolabbról észrevesz az idegen. A magas, egyszintes betonépítmények, daruk, modern emeletes házak, szóval az építkezés területe. És mindjárt mellette ami korábban volt, a termelőszövetkezet épületei, istálló. Még most jól élférnek egymás mellett.

(A cikk befejező részét holnap számunkban közöljük.)

Sz. Lukács Imre

Országgyűlési bizottságok ülése

Kedden a Parlamentben ülést tartott az országgyűlési bizottság. A tanácskozás fő témája a Művelődésügyi Minisztérium, valamint a Magyar Rádió és Televízió 1970. évi költségvetésének végrehajtásáról szóló jelentés volt, amelyet a tárca és az MRT nevében dr. Polinszky Károly művelődésügyi miniszterhelyettes terjesztett elő. A minisztérium, s a felügyelete alá tartozó kulturális ágazatok tevékenységéről szóló összefoglalást — s ezzel összefüggésben a legkövetlenebb tennivalókat — a képviselők részletesen megtárgyalták. A vitában felszóltak: dr. Dömötör János, dr. Gosztonyi János, Győri Imre, Gyurkó László, Káli Ferenc, dr. Király István, Orosz Ferenc, dr. Szabó József képviselők, s kifejtette véleményét Köpeczi Béla, a Magyar Tudományos Akadémia főtitkárhelyettese is.

Az elnöklő dr. Ortutay Gyula foglalta össze a tanácskozás tapasztalatait. A bizottság a jelentést elfogadta és a parlament

legközelebbi ülészakán is elfogadásra ajánlja.

Dr. Gonda György elnökletével kedden a Parlamentben ülést tartott az országgyűlési és igazságügyi bizottság. A tanácskozáson a képviselők megvitatták az Igazságügyi Minisztérium, a Legfőbb Ügyészség, valamint a tanácsok 1970-es költségvetésének végrehajtását. Az Országos Tervhivatalban összeállított részletes munkaanyagokhoz dr. Komáromi Mihály igazságügyi-miniszter, dr. Szénási Géza legfőbb ügyész, dr. Papp Lajos államtitkár, a Minisztérium Tanácsai Hivatalának elnöke és dr. Garamvölgyi Károly, a pénzügyminiszter első helyettese fűzött kiegészítéseket.

Az előterjesztéseket követő vitában felszólt Sümegi János, Kardos Vilmos, dr. Neuzál Ferenc, Hegedűs László, Győre Sándor, dr. Biczó György, dr. Gajdócsi István és Bartha János országgyűlési képviselők.